

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

פרשת מקץ -
חנוכה תשפ"ב

גיליון מס' 565

על השולחן

הרב אברהם ישראל פרידמן

כי המסר הזה יהדהד בקרבו עוד שנים ארוכות, בשנים בהן יצטרך לחנך את עצמו למשל. (ימי 'גיל ההתבגרות' המתעתעים למשל בהם הוא חווה זעזועים רבים).

או- אז יצופו לו הזיכרונות והוא ייזכר במסר הזה ויבין מה הזהות האמתית שלו ומה הזהות הבדויה. מהו 'פך השמן הטהור' - החלק האלוקי שבקרבו, שבו שום מעשה לא יצליח לפגום. ושום חטא לא יהפוך ל'זהות'.

אבל גם מבלי להגיע לתפיסה היהודית המשמעותית הזו, אפשר לדבר פשוטות. ואקדים קמעא.

3.

הנה אנקדוטה ששיתף אותי חבר מימי עלומיו. "הייתי דווקא בן-עלייה, בחור שלא פוסק פיו מגרסא - סיפר - אבל קרה הדבר שהיו לי כמה ימי רפיון. 'ישבתי בירכתי ביהמ"ד עם מספר פטפנטים.

'פך-השמן' תשפ"ב

איך קורה שמילה אחת משנה חיים ודורות?

1.

תנו רבנן: מצות חנוכה - נר איש וביתו. והמהדרין - נר לכל אחד ואחד (גמרא שבת כא, ב)

נר חנוכה - הנר והחנינוך הוא (ראה גמרא שבת כג, ב שהרגיל בנר - יהיו לו בנים תלמידי-יור. והשבוע, בערבו של חג החנוכה, התבוננתי ומצאתי עצמי מהורהר במחשבה שמשנה חיים.

מדובר על נס 'פך השמן' והמשמעות שלנו לחיינו - כשאנחנו מיטיבים את הנרות בקרב ילדינו.

2.

הדרך של ה"סור מרע" היא דרך נהדרת, אבל כמו שהצביעו כבר מחנכים רבים בדורנו - הדרך של ה"עשה טוב" מחזיקה מעמד לטווח ארוך יותר. הנרות הללו ידלקו הרבה יותר מחצי שעה. דורנו - דור הנרות, מצריך בעיקר חיוביות. להחמיא - אישיותית - ללא הפסקה. לפנור מחמאות לכל עבר! (זמן של יום-הולדת או סתם שולחן שבת יכולים להיות - למשל - הזדמנות מצוינת לבקש מכל הנוכחים לספר על מעלות אחד הנוכחים).

ואם אנחנו רוממנו את הילד/ הנער עם מילה טובה ומרוממת, אם טפחנו לו על השכם וסיפרנו לו כי זהות הכי-עמוקה - היא הזהות הנשמטית שנמצאת בקרבו פנימה, ה'חלק אלוק ממעל' שיוקד בקרבו, הדלקנו את הנר לטווח-ארוך.

"אחרי ה'סדר' קרא לי המשגיח לפינה ואמר לי בכנות ניכרת: "אני עוקב אחריך זמן רב ומשתאה לנוכח ההתמדה שלך ב'סדרים', השקיעות העצומה שלך בלימוד. אבל דווקא משום כך, דווקא משום כך, אני מרגיש שלא מתאים לך, לא מתאים לך להתרועע עם יושבי-הקרנות. בטח לא התכוונת לכך. אולי כדאי ששב באזור אחד בביהמ"ד כדי שאלו לא יציקו לך ויפריעו אותך מתשוקתך ושקיעותך בלימוד.

"המשגיח בעצם נתן לי גלולה מתוקה וקצת מרה, ובעצם נתן לי אנרגיה עצומה להמשיך להתעלות. הדרך והנוסח העצימו אותי מאוד, חרף העובדה שהוא בעצם העניק לי מוסר - "

4.

אם הארת את הילד וקיבעת בקרבו זהות חיובית - לא הצתת את ליבו רק לשעות הקרובות. זה יספיק לו לשמונה ימים ואף יותר. השלהבת תהא עולה מאליה, כטיבו של הנר והחנינוך יהיה החנינוך האולטימטיבי שכולנו חולמים עליו - שאנחנו נתנן את הנער כדי שיהנן את עצמו!

הטפיחה הקמה הזו של השכם - תהדהד בקרבו שוב ושוב ותלווה אותו עוד ימים ארוכים לתחושה של ביטחון-עצמי וערך עצמי הולם.

תמיד ילחש לעצמו: "אני מאהוביו של בית אבא."

השמן הזעיר הזה יאיר עוד הרבה יותר משמונה ימים.

(עוד על מילה מאירה - בעמוד 3).

... וגם בימי 'גיל

ההתבגרות' - אז יחוה זעזועים רבים - ייזכר מהי הזהות האמתית שלו, מהו 'פך השמן הטהור' שבקרבו, ואז- אז יצופו הזכרונות והוא יצלח את גלי הגיל הסוער"

הפנקסו של מהנדס

דילחות הינוכיות אקטואליות

מעלין בקודש ואין מורידין:

הנהגות של זהב!

הרה"ג רבי אליעזר טורק

רבה של קהילת 'פרושים' - ברכפלד

ישנו כלל ברזל אחד, עליו חשוב מאד להקפיד בשעה שמעבירים ביקורת על ילד, והוא: בשום אופן אין לכנות את הילד בתארים בלתי מחמיאים בגלל מעשיו.

נתינת שם לילד היא בעצם קביעה שכך הוא וזה טבעו, וכתוצאה מכך סיכויו להשתפר יורדים פלאים. אם ילד מתבטל מלימודיו אפילו תקופות ארוכות, עדיין יש סיכוי טוב לשכנעו להתחיל ללמוד. אך אם תקרא לו "בטלן" - הוא יהפוך באמת לבטלן!

למעשה, כשילד עושה מעשים שאינם ראויים, בדרך כלל לא ברור אצלו מדוע הוא עושה זאת. עולמו אינו מוגדר בהירות, ומי שקובע כיצד יסתכל על עצמו ועל מה שעשה - אלו הוריו ומחנכיו.

אם כשילד משתולל אומרים לו פעם אחר פעם שהוא מופרע, הוא מבין היטב: אני מופרע, וילד מופרע עושה מעשים מופרעים. כעת למה שיצליח להפסיק? הוא הרי ילד מופרע!

לעומת זאת, ילד שזכה ללמוד אצל הורים חכמים או מחנך חכם, לעולם לא ישמע אף מילה אחת שתגדיר את אישיותו באופן שלילי. אם הוא משתולל לא יאמרו לו שהוא עצמו מופרע, אלא שהמעשה שעשה היה גרוע. הורה חכם עוד יותר יוסיף גם באותה נשימה, שלא מתאים לילד טוב כזה לעשות דברים כאלה, וכן על זה הדרך.

בנוסף לכל זאת, ביקורת הכוללת במפורש או במרומו גם הערכה שלילית על אופי הילד, פוגעת בו ומשפילה אותו, ולפיכך מקטינה עוד יותר את הסיכוי שירצה להשתפר. ביקורת חכמה היא כזו המשאירה את הילד עם תדמית חיובית על עצמו, וכך נוצרים בו רצון וחשק לעבוד ולהצליח יותר.

הזדמן לי פעם להיות בחדרו של מנהל הינוכי מפורסם, הגה"צ רבי ליפא זילברמן זצ"ל, מוותיקי המחנכים בירושלים, כשנכנס אליו ילד

מפוחד ובידו פתק מהמלמד. תוכן הפתק היה שילד זה הפריע בכיתה בצורה חמורה ביותר ולתתי מתקבלת על הדעת, ולפיכך לדעת המלמד יש לשלחו אל ביתו ולדרוש שיחזור עם ההורים.

תגובתו של המנהל בוששה לבוא. הוא מולל את הפתק בידיו, וכשהבטיח בו ראיתי על פניו ארשת חמלה.

לאחר שניות ארוכות הוא פנה אל הילד ואמר לו כך:

"ממש פלא! אתה הרי ילד מצויין גדול, ומהפתק הזה אני רואה שפתאום נהיית מצויין קטן. לכן אני מבקש שתלך עכשיו הביתה, ותגיד לאבא שהמנהל רוצה שהוא יבוא, כדי שכולנו נחשוב ביחד איך תמשיך להיות מצויין גדול כמו שהיית עד היום..."

גישתו של אותו מנהל הותירה בי רושם עמוק, שלא נמחה עד היום. לא "פרא אדם", לא "חצוף", אפילו לא ילד רע. רק "מצויין קטן"! שתי מילים אלו, היוו עבורי שיעור שלם ועצום בחכמת החינוך: אם תגדיר לילד את עצמו בצורה חיובית, הוא באמת יהפוך לילד חיובי!

מחמת חשיבות הנושא, נביא כאן דוגמא נוספת לאותה נקודה:

בילדותי כשלמדתי בתלמוד תורה 'תשב"ר' בבני-ברק, אירע לי, שיחד עם חבר נוסף איחרתי לת"ת מספר פעמים ברציפות. המחנך כבר לא יכול היה להתעלם, והוא שלחנו אל המנהל עם פתק קטן, בו כתב בזה הלשון: "הני תרי צנתרי דדהבא מאחרי ללימודים כבר מספר פעמים".

המנהל הרוחני של הת"ת באותה תקופה היה הגה"צ רבי אלעזר צדוק טורצ'ין זצ"ל. ניגשנו אליו בחדר מחמת הצפוי לנו, והראינו לו את הפתק. לעולם לא אשכח איך התבונן בכתוב, ואז שאל אותנו בעינים מחוייכות: "אתם יודעים מה זה 'צנתרי דדהבא'?"

משהשבנו בשלילה, החל הרב טורצ'ין להסביר לנו שצנתרי דדהבא אלו מנורות זהב יקרים, פים ונוצצים, מנורות של זהב אמיתי... ואז אמר לנו: "אתם רואים איך הרבי מעריך אתכם, מחשיב אתכם כל כך עד שנתן לכם תואר נכבד שמכנים בו תלמידי-חכמים... לא חבל לאחר לשיעורים של רבי כזה?"

אני וידידי היינו מופתעים מאד ממתיקות הנויפה. חששנו לקבל עונש חמור, והנה מתברר שאנו ממש צינורות זהב...

למותר לציין עד כמה השפיעה עלינו גערת אוהב זו. התביישנו מעצמנו לאחר שוב, ולא הוצרכנו לגערות או הערות נוספות כדי להגיע בזמן לכיתה...

כמובן לכל בר-דעת, אין הכוונה שתמיד ניתן להגיב בצורה כזו. פעמים רבות הביקורת חייבת להיות החלטית ותקיפה; אך בד-בבד אסור לשכות, כי עיקר התועלת מביקורת תושג רק אם הילד ירגיש שהיא באה מתוך אהבה. כשמבקרים מתוך גישה של קשר וחיבה, כשהילד מרגיש שבעצם יש להורה או למלמד הערכה כלפיו, תוכל הביקורת להצמיח פירות, ותוגדר כ"ביקורת בונה".

(מתוך: מגזין 'בית היין' שע"י ארגון 'אחינו' - פרשת וישב תשפ"ב)

תלמודא

חושג תלמודי אחד

נר חנוכה חשמן של שביעית (ג')

במאמרים האחרונים דנו בסוגיית הדלקת נרות חנוכה בשמן של שביעית. עתה נביא פנים נוספות לסוגיה מרתקת זו.

הנה ועוד היה מקום לדון דהנה מצינו ששביעית ניתנה להדלקת הנר (שביעית פ"ח מ"ב) ובירושלמי ילפינן לה מן המקרא של "תהיה" המיותרת שבא לרבות הדלקת הנר (ולא ילפי' לה מ'לכם - לכל צרכיכם' משום שהיה מקום לומר שרק הנאת הגוף בגלל ולא הנאה חיצונית ולא ממשית כמו הנאת אורה). ויש לדון בהקדם מה שמצינו לגבי פירות שביעית שיש דעות דיש באכילתן מצווה (מג"א בשם הרמב"ן. ראה בדרך אמונה פ"ה מהלכות שמיטה בבאה"ל ד"ה שהרחיב ונטה שאין כל מצווה בכך אלא הוא דין שלילי של 'ולא לסחורה' וכדו'. ובסברא חשבנו לומר שאם פ"ש זה קדושה עצמית אפשר להבין מדוע איכא באכילתם מצווה - שהריהם בבחי' 'מתנות כהונה' שמשולחן גבוה קזכו. ואכ"מ). ומה שיש להסתפק האם גם בהדלקת הנר שהותרה - גם איכא בה מצווה או שמא זה רק היתר. ולמעשה המשנה כרכה זאת יחדיו, אולם אין הוכחה ניצחת לכך. (ואם ננקוט שהקדושה היא עצמית, ייתכן שגם בשמן כן).

ואם נאמר שיש בזה מצווה היה מקום לדון שאולי איכא בזה משום "אין עושין מצוות חבילות חבילות" (גמרא סוטה ה), ולא יהיה אפשר לקיים בהדלקת נר שביעית גם מצוות הדלקת נר חנוכה.

אולם נראה דאינו מכמה טעמים. הראשון שיש לדון האם בכלל אמרי' במצווה קיומית, כגון הדלקת הנר, שאין חובה ליהנות מהשמן, אלא שאם ירצה יכול ליהנות ומקיים מצווה וכמו מה שדנו בשחיטה) דין זה דאין עושין מצוות חבילות חבילות. (וראה דרך אמונה בבאור הלכה שם שהעלה זאת).

והשני, דאף אם נאמר שכך אמרי' במצווה חיובית כבר לימדנו המהרש"ג (שו"ת או"ח סימן ק"ב) על דברי הטורי אבן במגילה (ו, ב) שכתב שאפשר לקיים במעשה אחד גם מתנות לאבינונים וגם מצוות משלוח מנות והוא משום שאין בעיה לקיים שני מצוות במעשה אחד וכל עניינא דאין עושין מצוות חבילות חבילות נאמר על שני מצוות ושתי מעשים. וגם כאן יש שתי מצוות במעשה אחד ושפיר דמי.

עוד יש לפלפל שלשאלה הזו אין בית מיוחס כל עיקר. שכן אם אנו נוקטים שההיתר של הדלקת הנר כולל את הדלקת נ"ח הרי שאין זה כלל שני דברים שונים אלא שהיא גופא - שמן שביעית ניתן להדלקת הנר - גם של חנוכה, ועל זה גופא נאמר ההיתר של שמן שביעית לכתחילה - להשתמש בכל מה שיצטרך (ובדומה למה שאמר מרן הגר"ש"ז באשר לאירוסיו בפורים שאין בכך משום אין מערבין שמחה בשמחה משום שהמצוות שמחה דפורים היא לשמחה בכל מה שירצה לשמחה, וזה כולל אירוסין, והמצווה לשמחה היא לא מקומית - לשמחה ביום או בחג, אלא לשמחה בכל מה שישמחו). והבן.

סברה מעניינת נוספת שיש להעלות היא דברי הקהילות יעקב בגיליונותיו (ירושלמי שקלים ה, ב) לגבי ספק הירושלמי שם לגבי השתמשות ביום של שביעית למצוות ד' כוסות. והסביר הקה"י שהשאלה האם זה נחשב "פורע חובו" בפירות שביעית שאסור (שביעית פרק ח').

ודבריו צריכים ביאור שהרי בפשטות בש"ס נראה שדין פריעת חובו שייך למשפחת "סחורה" שאסורה (ראה עבודה זרה סב, א וכן סוכה מד, ב) ומעתה בהיות יודעים אנו ששורש איסור סחורה נובע מעניין זלוול בקדושת שביעית שנוהג בפירות הקדושים מנהג של חול, הרי שכעת שעושה בזה מעשה מצווה יש מקום לטעון שאין כן זלוול בפירות הקדושים שהרי אין כאן מנהג חול. (וראה עוד חזון איש שביעית י"ג, כ"ו שנקט כי שורש איסור פריעת חוב הוא משום השתמשות שלא כדרך הנאת הפרי וכמו מאכל אדם לבהמה שאסור, אולם כאן לכאורה לא שייך, שהרי בפועל כן משתמש בפירות ואף למצווה וזה כן דרך השימוש הרגיל שלהם. וברור לכאורה שהקה"י לא הבין כך).

אנשי העשה

סיפור יהודי לשלחן שבת

"אמי זכרונה לברכה"

בנאום ייחודי מספר ראש ישיבת יח"ל המהר"ם שפירא על הילה של אימו שהדהדה במוחו שנים ארוכות

היה לה ממי ללמוד מידות טובות, ואכן היא למדה.

אביה זכרוננו-לברכה, הגאון הצדיק והנודע רבי שמואל יצחק שור, מחבר הספר "מנחת ש"י, ידע ברוב חכמתו וצדקותו להנחיל לכל בנותיו אוצר של יראת-שמים ומידות טובות. ולאמי היה אומר לעיתים קרובות הפסוק ממשלי: "רבות בנות עשו חיל, ואת - עליית על כולנה".

היא חוננה בלב יהודי חם, במרץ ורוח של פעלתנות, כ"אשת חיל" אמתית, ויחד עם זה היא הכילה אוצר של סבלנות, צניעות וענווה, כמו שנאמר (תהילים מ"ה, י"ד): "כל כבודה בת מלך - פנימה". שתי מידות מנוגדות אלה התמזגו יחד בנשמתה ויצרו הרמוניה מופלאה.

מרץ מיוחד וצדקות מיוחדת גילתה אמי לחינוך ילדיה. "חכמת נשים בנתה ביתה" (משלי י"ד, א').

מבטיי הראשונים אלא אמי הנאמנה, ראוה בוודאי כשהיא מנענעת את עריסתי ומפזמת את שיר-הערש המסורתי: "למד בני תורה, כי טובה היא מכל סחורה". מובן שאינני זוכר דבר זה, ברם מאמין אני שכך זה היה, וגם מרגיש אני זאת בחושי.

מה שאני כן זוכר, הם הדברים שהיא ארה לי עת סיימתי את דרשת-החומש: "למד בני, למד, אני עוד אוזכה לשמוע את דרשת-הרבנות שלך!".

וכאשר מקץ שש-עשרה שנה, עם עלותי על כיסא הרבנות בגלינה, נשאת את דרשת-הרבנות הראשונה שלי, היא הזכירה לי את דבריה אלה.

דרישה אחרת היא אל דרשה מאתנו כל עיקר. אדיר כל חפצה היה תמיד, שנלך בדרך התורה ונהגה בה כל חיינו.

***

עוד היום ניצבת לנגד עיניי תמונה מימי ילדותי, בהיותי בן שבע שנים. היה זה יום אחרי אסרו-חג של פסח, שנת תרנ"ד. כשנכנסתי הביתה מצאתי אתא מי

יושבת שקועה בהרהורים ופניה מפקים דאגה. היא מלמלה כאילו לעצמה:

"יום שחלף שב לא יחזור..." "ומי יודע.. ומי יודע.. תורה כה גדולה וקרבתו כה קטנים..." "מי יודע.. מי יודע..".

וכיוון שראתה אותי - נקשרו דמעות בעיניה.

"אמי!" - התחננתי לפני בקול בוכים. "ארי נא לי מה קרה?"

ואז היא פתחה וסיפרה לי, כי עוד לפני פסח הוזמן עבורי מלמד מססיטוב, יהודי ירא-שמים ותלמיד חכם מופלג. הוקצב לו סכום של שלוש מאות רובל ל"זמן" - נוסף על כל הצטרפותיו - והנה כבר יומיים אחרי פסח ואין קול ואין עונה.

"התדע בני", סיימה אמי, "כל יום שחולף ללא לימוד תורה - הרי זו אבידה שאינה חוזרת. ומי יודע מה ילד יום.. ואולי הקצבנו לו שכר מועט מידי. אכן, בזמננו גם זה קרבן. אבל בעד תורה כה גדולה הרי זה קרבן קטן מידי.. ומי יודע..".

ושוב זלגו עיניה דמעות.

דמעותיה של אמי הנאמנה לא היו לבטלה. עוד באותו יום הגיע המלמד שלי, ר' שלום ז"ל מססיטוב, ומפיו למדתי תורה במשך שש נים רצופות.

מלמד זה היה סמל של "עושה מלאכת ה' באמונה" ודמעותיה של אמי אכן היו כדאיות.

אותן דמעות, ובייחוד דבריה של אמי: בעד תורה כה גדולה הרי זה קרבן קטן מידי" - עוררו כפי הנראה הד גם בלב סבי ז"ל, אביה של אמי, אבד"ק מניסטרישץ.

כיצד הגיעו הדברים אלי - זאת לא אדע עד היום, ואולם זכורני שבשנת תר"ס, כאשר נסע בלוויית אימי למניסטרישץ, ללמוד תורה מפי סבי ז"ל, בחן הוא את קומתי הקטנה והכחושה, ואחר פנה אל אמי ואמר לב בבת-צחוק:

"תורה כה גדולה... וקרבתו כה פשוט?"

ואמי השיבה לו מניה וביה: "זה הקטן גדול יהיה..."

***

דברי חכמתה של אמי ליוו אותי כל ימי חלדי והיו נא לרגלי עד היום.

וכאשר באתי להפיץ את רעיון 'הדף היומי' הייתי מצטט את דבריה: - "כל יום שחולף ללא לימוד תורה - הרי זו אבידה שאינה חוזרת..."

ובבואי לעשות נפשות למען ישיבת חכמי לובלין שוב הייתי מצטט את דברי אמי:

"בימינו כל מה שנותר קרבן הוא, אבל בעד תורה כה גדולה, כל קרבן - הוא קטן מידי!"

"ומי יודע.. ומי יודע.."

נר חנוכה והמרחב הציבורי

הרב ננציון נורדמן - חדרה

עם ישראל מתגלה בימים אלו בהדרו! רוב מוחלט של העם היושב בציון מצוין את ימי החנוכה בהדלקת נר חנוכה, כך פורסם בסקר שפורסם בעיתונות הכללית, 92% מהנשאלים השיבו כי הם ילדיקו את נר החנוכה! זה הוא נתון משמח ומעודד. ומשנה לשנה הוא תופס מקום נרחב יותר בציבוריות הישראלית.

כאיש ציבור זכיתי להשתתף במעמדי הדלקת נר חנוכה רבים, נכון לכתיבת שורות אלו, נר שלישי של חנוכה, השתתפתי כבר בלמעלה מחמישים (!) כאלו... ובעז"ה עוד היד נטויה.

מהדלקה להדלקה התבוננתי בעצמי במכנה המשותף לכל ההדלקות, כולם נעשות בפרסום ובפרהסיה, כזכר לניסים שהיו בימים ההם בזמן הזה.

אם נתבונן יחד בנתון הייחודי הזה, שלא מצאנו כדוגמתו בשאר המצוות, שבו הפרהסיה הציבורית הופכת לחלק מעצם הדבר. הרי ישנם מצוות ומועדים רבים שאנו מקיימים במעגל השנה כולו, וכולם נעשות בין אדם לקונו, בביתו הפרטי והצנוע, כך למשל אין מצווה לעשות סוכה ברשות הרבים דווקא, או לאכול מצה ברחובה של עיר, כדי לפרסם את יציאת מצרים. רק בנר חנוכה מוצאים את העניין של 'פרסומי ניסא' לפרסם את הנס ברבים באופן מיוחד.

וכאן נשאלת השאלה, מאימתי היהדות מעמידה את עצמה במרחב הציבורי בצורה שכזו, להחצנה? והלא לכאורה זו סתירה ליסוד שקבעה התורה 'הצנע לכת עם אלוך'! אתמהא!

*

כדי להבין את העניין ולקבל את התשובה אנו צריכים לחזור אלפי שנים אחורה, לתקופת בית שני. היוונים שלטו בעולם וביקשו להפוך גם את היהודים להיות גוי ככל הגויים. ולהפוך את ירושלים לעיר תרבות כתרבות שאר הגויים.

למטרה מרושעת זו פעלו היוונים בדרך מחושבת וממוקדת, 'להעלים' את היהדות מהחוצות, להסתיר כל זיק של יהדות מהפרהסיה הציבורית, ברחוב - כך אמרו - תהיה יווני! בבינתך תעשה כרצונך וכאמונתך. הם לא נתנו ללמד תורה ולהפיץ יהדות.

<<<

לתשומת-ליבכם! מהדורת הדפוס מצומצמת! ניתן לקבל את הגיליון

למייל ללא תמורה בשליחת דוא"ל לכתובת: abyisrael@gmail.com

נר חנוכה והמרחב הציבורי (המשך מעמוד 3)

הרב בניציון נורדמן - חדרה

לא נתנו לשבות בשבת ולחדול מהעבודה כרגיל. וכן לא הרשו למול את הילדים, גם זו מצווה שעם ישראל נוהג מאז ומעולם לעשות בטקס רב רושם ובפרסום. היוונים ידעו את הסוד, כי כאשר הפרהסיה תחולל יהיה קשה לשמור על היהדות גם בבית פנימה.

ואז הגיעו החשמונאים בגבורת רוח ועוז נפש והכריזו בגלוי ובגאון: "מי להשם אלי". הם יצאו להפגין וללחום ביוונים דווקא בחוצות, הם נלחמו איתם בחזית הציבורית, וכך ניצחו!

*

נס פך השמן בהדלקת מנורת בית המקדש בטהרה, על מנורה זו שאלו חז"ל "וכי לאורה הוא צריך"? הקב"ה שהוא יוצר אור ובורא חושך, הלא אינו זקוק כביכול לשבעה נרות אלו! אלא, מבארים חכמינו: "עדות היא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל". הנרות הללו שנו מדליקים הם עדות לכל העולם שהאלוקים משרה את שכינתו עלינו, אנחנו איתו, והוא שומר עלינו.

כך גם בתפילה אנו מזכירים בניציון החשמונאים על היוונים "והדליקו נרות בחצרות קדשך וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול". הם לא הדליקו את הנרות בצנעה, בבית פנימה, אלא יצאו החוצה ל"חצרות קדשך", להאיר את החוצות!

זו התשובה הניצחת שלנו כלפי היוונים: להאיר את המרחב באור היהדות, להפיץ את אורה בגאון ובגלוי. לכן קבעו חכמינו הלכות מיוחדות היכן ומתי להדליק את נרות החנוכה, כדי לפרסם את הנס. ותקנו: "נר חנוכה מצווה להניחו על פתח ביתו מבחוץ". עדות שהשכינה שורה בישראל.

*

ובחזרה לזמנינו, נושא הפרהסיה היה ועודנו סלע מחלוקת ציבורית, חשוב שנדע כי הנושא העומד על הפרק אינו עוסק בכפייה דתית, הנושא הוא המרחב הציבורי, ויש להסתכל עליו בפרספקטיבה הנכונה.

כשפוגעים במרחב הכללי, בפרהסיה הציבורית של ארצנו, ארץ ישראל, הדבר מעורר במדינה, למשל, כי מטוס אל על שהינו מותג ישראלי לא ראוי ונכון שיטוס בשבת. הייצוג של מחייב, וחילול השבת מצידו יש בו חילול שבת כפול ומכופל. וכן לאידך גיסא, מותג וסמל כזה או אחר שמכבד את השבת - מקדש שם שמים ברבים.

כמה מצערת העובדה כי היום נתונים לדיון ציבורי מה שבעבר היה ברור ופשוט לכל אזרח במדינה, למשל, כי מטוס אל על שהינו מותג ישראלי לא ראוי ונכון שיטוס בשבת. הייצוג של מחייב, וחילול השבת מצידו יש בו חילול שבת כפול ומכופל. וכן לאידך גיסא, מותג וסמל כזה או אחר שמכבד את השבת - מקדש שם שמים ברבים.

זכותנו וחובתנו לשמור על הנכסים הערכיים אותם קיבלנו באושר רב בירושה מבית אבא ואימא. והוא המבדיל אותנו מכל העמים והלאומים. חנוכה שמח!

...להדליק נר של דרפן!

'דרפן' - זה לא עוד ספר.

זו יצירת-איכות משובחת וייחודית

מקולמוסו הנובע והנוגע-ללב

של הסופר הצפתי הרב אברהם! פרידמן.

לרגל חג החנוכה - החג והחינוך, הספר, שכבש בסערה בחים רבים בצפת,

יוצא לאור בפורמט מוקטן וידידותי ובמהדורה עשירה ומיוחדת.

קרוב ל-100 מאמרים משובחים ומקוריים שלא ישאירו אתכם אדישים.

בואו איתנו למסך אנוני מרקט

ויזא-דופן אחינוק וצמאי וחינוק האדים.

כ-400
עמודים!

מהדורה רגילה: 20 ש"ח
מהדורה מורחבת: 25 ש"ח בלבד!

לפרטים ורכישה (לא ניתן להשיג בחנויות!):

פלא' - 050-4116867

דוא"ל: abyisrael@gmail.com

